

Bakalářská práce Martina Špačka patří k pracím s tematologickým zaměřením. Autor si zvolil tematický okruh hospody a pod tímto zorným úhlem vede řez napříč Nerudovým prozaickým dílem. Po zralé úvaze vyloučil z analýzy autorovu básnickou tvorbu, v níž se motivy s tímto okruhem spojené rovněž objevují (např. raný básnický cyklus Z mělnické skály), avšak přece jenom podstatně sporadičtěji; míšení literárních druhů by nadto analýzu neúměrně komplikovalo.

Metodické obtíže se ostatně objevily i v rámci zvoleného literárního druhu, neboť bylo třeba odlišně pracovat s texty fikční beletrie na jedné straně a texty publicistickými na straně druhé. V obou skupinách Nerudových próz se téma hospody významným způsobem objevuje, avšak autor s ním v souladu s odlišnou povahou obou skupin textů pracuje jinak. V povídkách se prostor hostince podílí na budování sémantické výstavby textu, dotváří charakter postav i fikčního světa jako celku; ve fejetonech plní motivy spjaté s hostinci, jejich provozem a návštěvníky velmi rozmanité funkce: jsou odrazovým můstkem ke kritice společenských poměrů, nástrojem čtenářova poučení a zábavy.

Vzhledem k tomu, že na základě podniknutého pramenného výzkumu dospěl autor ke zjištění, že v pojetí hospodské tematiky a v práci s ní nedochází u Nerudy k významnějšímu vývoji, rozhodl se zvolit pro analýzu synchronní hledisko a pokusil se o základní typologii sledovaného tématu, přičemž jako základní kritérium zvolil jeho funkci. Je zřejmé, že tak jako v případě každé kategorizace přitom narážel na mnohostrannost uměleckých textů, vzpírajících se ze své podstaty procesu „škatulkování“. U Nerudy to pak platí vzhledem k rozmanitosti a polytematičnosti jeho textů dvojnásob. Lze konstatovat, že právě tento proces se ukázal jako nejobtížnější část celé práce. Byť typologie, k níž autor po dlouhém hledání dospěl, nemusí působit zcela přesvědčivě, považuji toto úsilí za cenné, neboť – byť pouze na dílčím příkladu – ukazuje, že tematická i slohová těkavost Nerudovy tvorby je do značné míry optický klam, zakrývající její relativně stabilní myšlenkový základ.

Hlavní cíl své bakalářské práce Martin Špaček splnil. Metodické obtíže řešil se zaujetím a snahou dojít k obecně přijatelnému výsledku. Zejména v partiích věnovaných fikční beletrii prokázal interpretační cit a um. Plně proto jeho bakalářskou práci doporučuji k obhajobě.